

Z rządów „krwawego cara“.

Nie wiadomo jeszcze, jaką koleją potoczą się dalej wydarzenia w Rosji, jak się skończy ten niebywały przewrót w państwie carów. Faktem jest jednak, że zamknęła się karta rządów Mikołaja II., którego zrzuciła z tronu wielka zawierucha światowa. A rządy te — najlepiej charakteryzuje nazwa „krwawego cara“, jaką otrzymał Mikołaj II. Wprawdzie za jego rządów powstał pierwszy parlament rosyjski — Duma, ale stała się ona tylko parawanikiem rosyjskiego absolutyzmu i biurokratycznej samowoli. Rewolucję 1905 - 1906 roku Mikołaj II utopił w potokach krwi, a panowanie jego stało się nieustanną walką z wolnościowymi prądami narodu...

Dziś, gdy ten „twórca“ konstytucji rosyjskiej, który całą Rosję usiał lasem szubienic, złożył swą krwawą koronę, warto przypomnieć niedawne dzieje jego rządów.

Mikołaj II. urodził się 18 maja 1868 roku, jako syn ówczesnego następcy tronu, a późniejszego cara Aleksandra III. i księżniczki duńskiej Dagmary. Z powodu słabego zdrowia musiał unikać hucznych uroczystości, sportów i wogóle wysiłków fizycznych, skutkiem czego poświęcał się nawet mało wojskowości. Za poradą lekarską dla wzmocnienia sił, przed sięwziął Mikołaj w roku 1891 podróż światową, pod czas której wykonał na niego w Kioto zamach fanatyczny policjant japoński. Od śmierci uratował go wtedy kuzyn jego i towarzysz podróży, książę grecki Jerzy, znany z atletycznej siły. Po owym zamachu pozostała na twarzy Mikołaja czerwona pręga, ciągnąca się od skroni aż do szyi, a pochodząca od ciecicia pałaszem.

Dnia 1. listopada 1894 roku umarł ojciec jego, car Aleksander III w Łwadwi, a na tron wstąpił Mikołaj II., który dnia 14. listopada zaślubił księżną Alicję heską, noszącą jako carowa, imiona Aleksandra Teodorowna. Dnia 26. maja 1896 roku wśród nadzwyczajnego przepychu odbyła się w Moskwie uro-

czysta koronacja. Ale już ten pierwszy akt panowania cara Mikołaja II. zakończył się tragicznie, a mianowicie straszną katastrofą na polu Chodynka pod Moskwą w dniu 30. maja. Rozdawano upominki pamiątkowe i łakocie pomiędzy lud, który nieprzejrzany zastępami ciskał się do rozdawnictwa. Wtedy to, wśród niesłychanego natłoku, pod parciem olbrzymich fal ludzkich zginęło kilka tysięcy osób, bądź uduszonych, bądź zdeptanych. Katastrofa ta wy-

warła wstrząsające wrażenie na cara, a zwłaszcza na carową.

Po koronacji, w sierpniu 1896 roku, para carska złożyła wizyty na dworach w Wiedniu i Berlinie. Na wiosnę 1897 roku złożył rewizytę cesarz Franciszek Józef, a w sierpniu cesarz Wilhelm II. Ku końcowi sierpnia tegoż roku nastąpiły na dworze carskim odwiedziny prezydenta republiki francuskiej, Feliksa Faure'a, „byłego garbarza“. Wtedy car w toaście użył po raz pierwszy o Francuzach wyrazów: „nation alliée“.

Ale polityka rosyjska szła jeszcze torami pokojowymi i zwracała się głównie ku dalekiemu wschodowi. Budowano dalej kolej syberyjską, umocniono wpływy rosyjskie w Korei, zajęto w roku 1897 Port Arthura, a w następnym roku zawarto z Chinami formalny układ co do dzierżawy tego portu.

Dnia 24. sierpnia 1898 roku nota ministra spraw zagranicznych, hr. Murawiewa, w sprawie konferencji dla zabezpieczenia pokoju i ograniczenia zbrojeń. W czasie od 18. maja do 29. lipca 1899 roku obradowała konferencja pokojowa w Hadze — a równocześnie Rosja odbudowała port wojenny we Władywostoku, powiększyła swoją flotę wojenną, zorganizowała i uzbroiła na nowo artylerję, a wreszcie rozgospodarowała się w Persyi. W roku 1900 brała Rosja udział w zbiorowej akcji mocarstw europejskich przeciwko Chinom podczas powstania bokserów, poczem uzyskała od Chin znaczne koncesje polityczne i ekonomiczne.

W czasie od 30 września do 3. października 1903 roku bawił car Mikołaj w Wiedniu i w Mürzsteg, a podczas tego zjazdu zgodzono się na utrzymanie umowy z roku 1897 co do Macedonii. Dnia 5 października Austria i Rosja wystosowały identyczną notę do Turcyi, którą wezwały ją do przeprowadzenia reform w Macedonii, a równocześnie nastąpiła „demarche“ w Sofii.

Z frontów bojowych: Kolumna niemieckiego trenu sanitarnego w Mezopotamii.

Z rządów „krwawego cara“: Zdetronizowany car Mikołaj z carową i następcą tronu (na rękach) w czasie jubileuszu domu Romanowów w Kremlu moskiewskim.